

PROLETAREC

ŠTEV.—NO. 1103.

CHICAGO, ILL., 1. NOVEMBRA, (NOV. 1.) 1928.

LETO—VOL. XXIII.

VSEBINA.

ČLANKI.

H koncu kampanjske histerije.
"Škoda je Thomasa . . ."
Socialistična stranka sedaj in po volitvah.
Kako je bil Thaelmann izključen in čemu.
Komunisti v kampanji proti Thomasu.
Premogarji, kako bodo rešili vaše probleme?
O razvoju socialne družine (Ivan Molek).
Dr. Joseph H. Greer.
Mednarodna konferenca socijalistinj.
Nazadnjaki v Arkansasu miže pred resnico.
Dne 6. novembra imate besedo vi (članek na
platnicah).

IZ NAŠEGA GIBANJA.

Ali bomo glasovali za prijatelje ali sovraž-
nike?
Klub št. 1 dobil poseben agitacijski odsek za
pridobivanje novih članov.
Glasujte za Normana Thomasa (Glencoe).
Čemu se J. P. S. ne zavzema za sodelovanje
z J. S. Z.?
Zapisnik pennsylvanske konference JSZ.

Predavanje o moderni ameriški literaturi.—
Druga predavanja v klubu št. 1.
Dne 3. novembra veselica ženskega društva.
N. P. J. v Waukeganu.
Našim dopisnikom in poročevalcem.
Priredbe klubov J. S. Z.
Račun razpečanih znamk.

DRAMA IN GLASBA

"Kamnolom".
Seznam koncertov, na katerih bo pel Anton
Subelj.
"Pred poroko" (Waukegan).
Anton Subelj bo pel na koncertu v Sheboy-
ganu.
Paško Alujevič na prihodnjem "Lirinem"
koncertu.
Kaj je z našimi poseti predstav in koncertov?
(Cleveland).
Subelj pride dne 4. nov. v Springfield.

RAZNO.

Pod spovednim pečatom, roman.
Zahvala sodelavcem.

Entered as second-class matter December 6, 1907, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Published by Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba (Jugoslav Workmen's Publishing Co.) Izhaja vsak četrtek. Published Every Thursday. Naročnina (Subscription Rates): United States and Canada za vsa leta (per year) \$3.00, pol leta (half year) \$1.75; Foreign Countries, za leto (per year) \$3.50; pol leta (half year) \$2.00.
Address: PROLETAREC, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill. — Telephone: ROCKWELL 2864.

NORMAN THOMAS,
socialistični kandidat za predsednika.

Dne 6. novembra imate vi besedo!

MILIJONE dolarjev sta porabila kampanjska odbora republikanske in demokratske stranke, da pridobe VAŠ glas in glasove drugih volilcev. Vselej pred volitvami imate samo prijatelje, ki tekmujejo drug z drugim v obljubovanju in z napadi, kajti politika republikanske in demokratske stranke, kadar sta na lovu za glasovi, bazira na nevednosti in naivnosti ljudske množice.

Temu dejstvu je pripisati, da ima ta dežela najslabše socialne zakone izmed vseh industrialnih dežel na svetu, oziroma jih sploh nima. Tukaj ni v ničemur preskrbljeno za brezposelne, nimamo starostnega zavarovanja, ne socializirane zdravniške oskrbe, ne državne podpore v slučaju bolezni. Delavke-matere nimajo tu nikakih socialnih ugodnosti, kakršne jim nudijo mnoge druge dežele, in otroci v mnogih krajih Unije so brez vsake protekcije pred izkoriščanjem v industriji. V velikih sporih med delom in kapitalom je zvezna administracija ali brezbrizna, ali pa taktno na strani delodajalcev, kot npr. v slučaju stavke premogarjev na poljih mehkega premoga in v mnogih drugih. Governerji

in sodniki so z redkimi izjemami odkrito na strani delodajalcev ter sodelujejo z njimi v vsakem boju za zatrtje stavk in unije. A vzlic temu glasujejo delavci naprej in naprej za političarje, ki tako očitno hlapčujejo gospodarjem!

Čemu? Ker ne znajo bolje! Povejte jim vi, da je edina stranka, ki zasluži da se je delavci oklenejo, socialistična stranka! Rastolmačite jim, da se njen program program ljudskih interesov proti privatnim. Pojasnite jim, da se socialistična stranka bori za pravice delavcev, in da pripada bodočnost NJI! Uverite jih, moške in ženske, da je dne 6. novembra njihov dan, da so tokrat oni "delodajalci". In prepričajte jih, da je za delavca edino pametno in pravično, da glasuje za kandidate socialistične stranke, katerim načeljujeta Norman Thomas in James H. Maurer!

PROLETAREC

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

STEV.—NO. 1103.

CHICAGO, ILL., 1. NOVEMBRA, (NOV. 1.) 1928.

LETO—VOL. XXIII.

Upravišтво (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone Rockwell 2864.

H KONCU KAMPANJSKE HISTERIJE

PREDSEDNIŠKA volilna kampanja je postala pravi dirindaj ter se spremenila v histerijo, kot običajno vselej dober teden ali dva pred volitvami. V ospredju je samo vprašanje: Hoover ali Smith. Kandidatje v druge urade kakor tudi kandidatje drugih strank v "masnem zanimanju" zadnje dneve oblede, kakor da jih ni.

"Samo eno vprašanje je pred nami," je dejal Charles E. Hughes, bivši državni tajnik, na republikanskem shodu dne 24. oktobra v Chicagu. "Hoover ali Smith? Oba sta poštenjaka, oba sposobna, oba patriotična — toda Hoover je za predsednika Zedinjenih držav sposobnejši in zato je potrebno, da on zmaga."

Ko je Hughes dejal, da je v volilni kampanji republikanske in demokratske stranke samo eno vprašanje: Hoover ali Smith, je izrekel resnico. Ne gre se za stranko, ne za program, ampak za osebo, kajti republikanska in demokratska sta ena stranka, z enim programom ter dvojno selekcijo kandidatov, ki agitirajo drug proti drugemu in trošijo stotisočake ter milijone v kampanji, da se odloči, ali naj se bodoči ameriški predsednik piše Herbert Hoover ali Alfred E. Smith.

S spremembo osebe predsednika se odpre tudi sezona "političnih služb". Imenovani bodo novi poslaniki, člani kabineta, zvezni distriktni pravniki, poštarji itd., in mnogo ljudi v obeh strankah smatra, da so upravičeni do nagrade. Eni so za Smitha, ker vedo, da bi jih Hoover ne imenoval, in drugi za Hooverja iz obratnega vzroka. To "poostruje" kampanjo. Drugi vzrok je, da gotove kompanije niso dobro zapisane pri vodilnih možeh stranke, ki je na vladi, pa žele spremembo v upanju, da jim nova ugotovi ter jim pripomore z gotovimi koncesijami do nadaljnjih bogastev. Zato kompanije tudi prispevajo v kampanjske fonde! Take so torej "razlike" med vodilnima kandidatoma, v njunem programu pa je razlika samo v besedah, ne v bistvu.

Neglede kako je njuna lojalnost interesom kapitalizma razglašena ter znana vsemu svetu, je Hoover v svoji neprevidnosti, ko je govoril na volivnem shodu predzadnji teden oktobra v

New Yorku, poskušal "očrniti" Smitha z očitki, da značijo gotove njegove (Smithove) zahteve pot v "državni socializem", torej za to deželo nekaj nedopustnega! Ampak Hoover ni dosegel takega učinka kakor je nameraval. Pripomogel je "prepričati" progresivce, da je Smith res progresiven, Raskobu in drugim milijonarjem, ki ga zalagajo, pa je dal upanje, da so si morda le izbrali zmagovitega kandidata. Tudi Smithu je tak nepremišljen očitek prišel kakor nalašč. "Če so moje zahteve, da se uvede v zvezno upravo poštenje, da se iztrebi korupcijo ter protektira oljna polja, vodne sile itd., 'državni socializem', tedaj je to, kar zastopa in brani Hoover, 'anarhizem', je grmel Al Smith na shodu v Bostonu 24. oktobra in okrog 30,000 ljudi mu je aplavdiralo ter prirejalo ovacije. Ampak tako pričkanje, četudi se zdi nepoučenim nekaj imenitnega ter velikega, je brezpomembno. Politična mašina v New Yorku, katere predstavnik je Smith, ni nič bolj in nič manj progresivna ter nič manj in nič bolj koruptna, kakor ona, ki vlada v Washingtonu. Oba kandidata pazita, da se v svojih govorih držita proč od resničnih problemov kolikor daleč mogoče. Ljudstvo se jim je zdelo vseeno potrebno razdražiti, pa so privlekli predenj "vprašanje" vere, prohibicije in razne druge manj važne ter nevažne stvari. In ljudstvo se drenja po shodih in po ulicah, pretvarja se v mravljišče, da vidi Smithov klobuk, v delavnicah, doma, na ulici in kjer že nanese slučaj pa argumentira o Smithu in Hooverju radi vere, "moče" in "suše". O drugem ne govori, ker ne zna, kajti ono ve le, kar črpa iz listov, časopisje pa kontrolirajo eni in isti interesi. V njemu priobčujejo samo to, kar je za ljudstvo "dobro". Razpravam o perečih problemih se pazno izogibajo in o socialistični stranki poročajo čisto malo, ker si nočejo s svojimi sredstvi ustvarjati "politične nevarnosti".

Tako je ljudstvo ponovno zagazilo v vso to histerijo za prazen nič. Sebi ne bo niti malo koristilo, pa naj bo izvoljen Hoover ali Smith. Osebnosti bodo imeli le oni, ki bodo deležni služb, kontraktov in drugih koncesij, za ameriški kapitalizem v celoti pa se ne spremeni ni-

česar, ker bo imel v beli hiši dobrega služabnika, pa naj se priseli v njo Hoover ali Smith.

Če bi volilci res hoteli zadati udarec sistemu korupcije, če bi res hoteli gospodarske izboljšave ter prosperiteto, bi se morali v prvi vrsti odločiti, da nehajo metati proč svoje glasove demokratom in republikancem, ter se odločiti, da glasujejo v bodoče za socialistično stranko, ki ima konstruktiven ekonomski program, lahko izvedljiv, in koristi od njega bi imelo edino le ljudstvo. Ako zanj 6. novembra ne bo dobila mnogo glasov, bo to krivda volilcev, ne njena. In še največ krivde gre takozvanim "progresivcem", ki se nikakor ne morejo odločiti, da bi dali slovo starima strankama, ker se počutijo najboljše "v večini". Vzlic svojemu škodljivemu obotavljanju se bo moral tudi ameriški progresivec enkrat naučiti, da v kapitalistični stranki ne more biti nič drugega kakor privesek. Neglede na izid dne 6. novembra, neglede koliko glasov dobi socialistična stranka — ona je LJUDSKA stranka in bodočnost je njena!

"Manevrisanje" in poštenje, ali, kako je bil Thaelmann izključen in čemu

Ernest Thaelmann, eden voditeljev nemške komunistične stranke in pri zadnjih volitvah komunistični kandidat za predsednika republike, je bil izključen iz stranke, njegov greh pa je sledeči: H. Wittorf, tajnik komunistične sekcije v Hamburgu, je bil zapleten v korupcijo in poneverbo. Voditelj Thaelmann je vedel za ta prestopek, toda je krivca protektiral s tem, da je molčal. Ko je centralni odbor nemške komunistične stranke zaznal za to afero, je oba izključil.

V Moskvi pa so obrnili drugače. Izdali so odlok, v katerem ukazujejo vodstvu komunistične stranke v Nemčiji, da mora sprejeti Thaelmanna nazaj ter se opravičiti pred njim, kajti Thaelmann je molčal o Wittfordovi poneverbi v interesu stranke, ker je bila v kampanji.

Evo, tako to ide! Namen posvečuje sredstva! Če je kdo odbornikov tvoje organizacije tat in tudi drugače lump, molči, za božjo voljo, kajti če ga razgališ, bo trpela organizacija na ugledu! Tako tolmačijo ta nemški slučaj v Moskvi, in Thaelmann je dobil odvezo, večina eksekutive, ki ga je izključila, pa dolg nos.

Skrinja modrosti.

KADAR te ničvredneži sodijo slabo, nisi slab! Pokvarjeni tipi ne morejo biti dobri sodniki; blato, ki ga mečejo nate, te ne umaže.

"Škoda je Thomasa . . ."

"Norman Thomas je dober, izobražen, imeniten človek, da mu je težko najti primere," pravijo v enem ali drugem nasprotnem taboru, "ampak škoda zanj, ker je socialist." Tega mnenja so nekatere liberalne revije, mnogi progresivni pisci in pa listi kakor je npr. "State Journal" v Lincolnu, Nebraska. "Čemu tako sposoben človek, kakor je Norman Thomas, izgublja svoj čas in energije s socialisti," vprašuje imenovani žurnal. Če pa bi njegov urednik vedel, da so najsposobnejši ljudje na svetu socialisti, ne bi vpraševal tako naivno. Največji finančni veščak, kar jih ima Anglija, je socialist (Philip Snowden), in eden najboljših ekonomov, kar jih ima Nemčija, je socialist Hillferding. Največji svetovni pisatelji so bili in so socialisti. Največji slovenski pisatelj Ivan Cankar je bil socialist. Med svetovno znanimi iznajditelji v vseh krajih sveta dobite socialiste. Ni ga poklica, ni je profesije, kjer ne bi dobili med najsposobnejšimi socialisti — namreč pri vsakem poštenem poklicu, poštenu profesiji in poštenem delu.

Tudi v socializmu nasprotnih taborih so SPOSOBNI ljudje in veliki TALENTI. Toda mentalno so mnogi NAPRODAJ, in vsled tega se njihova veličina relativno zmanjša.

Socialist-veščak je velik ne samo kot ekspert v svojem poklicu, ampak je velik še posebno v tem, da je duhovno POŠTEN, da ni naprodaj nikomur in služi edino interesom človeštva.

Socialistično gibanje beleži v svoji zgodovini mnogo velikih učenjakov, iznajditeljev, državnikov, pisateljev, pesnikov itd., ki bi lahko živeli sijajno, ki bi lahko zapustili veliko imovino v denarju in blagu, če bi bili dostopni korupciji. Pa niso bili, in zato SO velikani.

Norman Thomas bi prišel kot "republikanec" ali "demokrat" precej dalj "naprej", kakor pride pod socialistično označbo. Ampak Norman Thomas ni samo socialist po imenu, on je socialist PO PREPRIČANJU. Zato se ga "dobrim" ljudem v nasprotnih strankah zdi škoda, češ, tako učen, tako sposoben, pa se ukvarja s socialisti, ki mu ne obetajo nikakega blagostanja, pri katerih nima nikake bodočnosti. Tudi o Debsu so rekli tako, in o drugih. A Thomas ve, da ima bogastvo v svojem prepričanju in načelih, v svoji borbi za sistem, v katerem bo pravica in poštenje svetost, ne pa predmet izrogavanja. So na svetu ljudje, ki niso na prodaj, ne za dolar, ne za milijon. In če bi takih ljudi ne bilo, bi tudi socialističnega gibanja ne imeli. Socialistično gibanje kot pokret preporoda GRADE namreč samo tisti, ki so socialisti PO NATURI, in katerim je socialistični nauk in mišljenje le gonilna sila, da se bore za pravice zatiranih in podložnih toliko bolj in učinkovitejše.

Socialistična stranka sedaj in po volitvah

Ameriška socialistična stranka je imela v tekoči kampanji silne potežkoče — boj proti ogromni politični strukturi dvoimenske stranke (republikanske-demokratske) ter njunim milijonom, ki jih troši v agitaciji. Boj pa je težak radi tega, ker je socialistična stranka v sedanjem stanju kot organizacija zelo šibka, in ker je imela in ima za agitacijo jako majhna gmotna sredstva ter le malo število listov.

Pa vendar je socialistična stranka tekom teh tednov izvršila izredno veliko agitacijskega dela. Marsikak sodrug je dal na razpolago ne le svoj čas, ampak prispeval kolikor je največ mogel tudi v gmotnih sredstvih. Thomas in Maurer agitirata ves čas neumorno; socialistični agitatorji so šli širom dežele ter sklicevali shode marsikje brez vsakega večjega sodelovanja, ker stranka nima lokalne postojanke. Razdelili so tisoče in tisoče letakov, kampanjskih brošur in tisoče izvodov tednika "New Leader".

Rezultat tega dela je, da je socialistična stranka zopet na pozorišču kot organizacija v stoterih mestih v katerih je v povojnih letih izginila, in da prideta Maurer in Thomas na glasovnico v 44 državah.

Koliko bo dobila glasov?

Marsikak socialist ugiba in upa, da jih dobi več kot kedaj poprej. Toda znamenja so tukaj, da je Smithova-Hooverjeva kampanja ameriške delavce in celo toliko razglašene "progresivce" *popolnoma omamila*. Ponovili bodo zmoto, ki jo ponavljajo od leta do leta. To pa ne znači poraz, niti nazadovanje socialistične stranke, pač pa *politično nezrelost ameriškega delavstva*. Socialistična stranka je še vedno le šola, je ogrožena, na katerem se močno politično stranko lahko šele zgradi.

Njena kandidata Thomas in Maurer v kvalifikacijah ne zaostajata za nikomur, v značajnosti in idealizmu pa sploh nimata primere. Če bi se šlo torej za vrline kandidatov, bi morala biti izvoljena — ampak v agitaciji kakor je ta odloča časopisje, denar in organizacija. Teh treh reči pa ima socialistična stranka zelo malo.

In kaj po volitvah? Socialistična stranka ne prizna odmora, ne poraza, ker tega zanjo ni.

Takoj po volitvah se začno izvajati načrti za pojačanje strankinih postojank, za pridobivanje novih članov — posameznikov in v skupinah, da se jo spremeni v MOČNO stranko. Ameriškem delavstvu je POTREBNA, da pa bo to spoznalo in razumelo, je treba mednje z vzgojno agitacijo.

"Proletarec" je razširjen med najrazumenjšimi čitatelji slovenskega tiska v Ameriki. Čitajte ga tudi vi.

O RAZVOJU SOCIALNE DRUŽINE

PREDAVAL IVAN MOLEK

v Milwaukeeju, Wis., dne 25. marca, 1928

(Konec.)

Kakšna bo forma nove družine? Ali moremo iz vseh današnjih znamenj izvajati kakšne pozitivnosti?

O pozitivnosti ne moremo govoriti. Lahko pa špekuliramo v luči znanih socialnih zakonov, ki so znanstveno ugotovljeni. Monogamična družina, ki se je pojavila globoko v starem veku, je bazirala na privatnem lastništvu zemlje in družinski produkciji. To je bil pogoj njene eksistence. Namen družine je bil, da sama skrbi za svoj obstanek in da obenem skrbi za reprodukcijo naroda. Država, ki je iz družine črpala svojo bitnost in moč, je zaščitila družino z moralnim pravom, ki je dalo družini božanski izvor in jo s tem naredilo za nedotakljivo institucijo. — Družina je bila bistveno res nedotakljiva, dokler je veljal njen eksistenčni pogoj. Razvoj industrijske (strojne) produkcije v zadnjih sto letih je anuliral ta pogoj. Velik del človeštva (delavski razred in mali posestnik zemlje) ne proizvaja več sam svojih življenskih potrebščin, kajti produkcija potrebščin se je preselila v industrije in postala organizirana. Družine producentov opravljajo danes kolektivno delo produkcije. To delo — zvezano z novimi socialnimi, ekonomskimi in kulturnimi potrebami, katerih prej ni bilo — je paraliziralo stari sistem družine, tako da ne zadostuje več svojemu namenu. Na tej točki razvoja smo danes.

Organizirane industrije so pa še vedno v privatnih rokah kolikor ni podržavljenih. V sedanji prehodni dobi pride še to, da pade privatno lastništvo organiziranega kapitala v industrijah. Kolektivnemu delu se pridruži še kolektivni produkt. Razreda delavcev in lastnikov se strneta v en razred. Obenem pride tudi industrializacija zemlje, ki pokoplje kmetijski stan. Proizvodnja in proizvod bosta socializirana. Vse človeštvo bo organizirano ne več v političnih državah, temveč v industrijski federaciji. Socialno življenje bo temeljito spremenjeno. Namesto družine kot socialne enote in občine kot politične enote bo industrijski svet enota družbe. In kaj more v takih razmerah logično slediti drugega kot to, da stara družina popolnoma odpade kot nepotrebna, oziroma se razširi na vso družbo? Razvoj teži po vseh vidnih znamenjih v *socialno družino*.

Utopija? Mogoče — ali vsaj vidi se tako. Sto let nazaj ni tako daleč (nekoliko živih prič še vedno spenja to dobo), vendar je bila današnja industrijska organizacija takrat še velika utopija. Včasih je razvoj človeštva stal na eni točki desetisoče let. Enviroment je bil tak; po-

gojev za napredek ni bilo. V srednjem veku se ni Evropa celih tisoč let ganila nikamor. Tudi v bodočnosti ni to izključeno. Nisem eden tistih, ki mislijo, da je evolucija, biološka kakor socialna, nepretrgano stopnišče napredka. Reakcija je vedno mogoča, če — in to je važno — če ima pogoje za ustavitev napredka. Danes pa, ko predvidevamo enega najsijajnejših razmahov v napredku človeštva še pred koncem tega stoletja, resnično ne vidimo kake večje nevarnosti zastoja. Različne krize, ki pretresajo družbo, so dokaz, da proces razvoja deluje. In proces, ki prinaša predvidevano socialno družino, tudi deluje!

Ustaviti ta proces razvoja in ohraniti stari sistem družine ter ji dati njeno prejšnjo virilno moč bi bilo mogoče samo na en način: *zavreči vso industrijsko produkcijo in pognati družbo nazaj v štadij družinske produkcije*. To se pravi, da moramo odpraviti vse moderne stroje, tovarne, električno in parno silo ter vsa sredstva moderne transportacije: železnico, parnike, avtomobil in aeroplan!

Razume se, da bi se ves razumni svet smel takimi nesmiselnimi, absurdni sugestiji.

Dokler se na delu razvojne ekonomske in socialne sile, ki stvarjajo nove razmere in nove pogoje za obstanek človeka, toliko časa se mora staro življenje umikati novemu. To se ne vrši zato, ker bi morda kdo hotel in zahteval, temveč se vrši kljub temu. Ljudje lahko ovirajo in zavlačujejo razvoj — in to tudi delajo — ali s tem ne bodo nič na boljšem. Bo pa kriza toliko večja in toliko bolj eksplozivna. Je že res, da človek nekoliko vpliva na razmere, ampak končno je vpliv razmer le večji. Razmere stvarjajo naturo človeka.

Največja ovira razvoju materialnega in socialnega napredka je bila vedno in je še danes neveda mase. Večkrat pravimo, da je recimo Amerika že danes zrela za socialni preobrat, ampak ogromna večina ljudi ni. Koliko je resnice na tej zrelosti ameriških razmer, to ni danes na dnevnem redu, res pa je, da bistveno ni ameriška masna večina nič boljša kakor je evropska. Morda je v tem ali onem oziru bolj mlačna in v drugem bolj fanatična, ali povprečno je ista "happy go lucky" množica. Eno pa se lahko opazi po vsem civiliziranem svetu: razumnejša masa stremi za novimi idejmi. Stari življenjski idejali so skrahirali. Zlasti mladina jim obrača hrbet v vedno večjem in večjem številu.

Kakšni so bili stari idejali človeka? Dolge dobe je človek živel za "oni svet". Pustil si je zabiti v glavo, da je njegovo življenje na tem svetu le nekakšno prenočišče, kjer si postelje za silo in potem magari lačen zaspi, nakar se zbudi na drugem, boljšem svetu, kjer je šele njegova "prava in večna domovina". To je bil idejal, da človek živi za Boga. Ta samoprevara pa ni bila dovolj. Človek je živel tudi za narod, za

kralja, za domovino — kar pomeni, da je garal za svoje izkoriščevalce. Dandanes so vsi ti idejali izgubili še tisto navidezno jedro. Povprečni ameriški delavec je lahko še tako slep, da ne ve, da živi za privatni kapital, niti ne ve farmar, da živi za bankirje, ampak tako neumen pa ni več, da bo verjel, da dela in živi za strica Sama. Starokopitni politični moralisti so sicer skovali nov idejal. Pravijo, da človek naj živi zase... To je masten ocvirek. Milijoni so pogoltnili celega. Človek živi zase... "Vsakdo je enako ustvarjen in vsakdo ima pravico, da zasleduje svojo svobodo in srečo." Tako je zapisano v Proklamaciji neodvisnosti.

Milijoni res še verjamejo, ali onih, ki ne verjamejo več, je vsak dan večja armada. Spoznanje je vsak dan večje, da človek ne more živeti zase, dokler gara za druge. In če bi tudi delal samo zase, ne more sam ničesar doseči.

Težišče socialnega razvoja je, da se človek še tesneje nasloni na človeka. Sebičnost posameznika se mora umakniti socialni sebičnosti. Čim bolj bo prevladoval med ljudmi socialni čut, smisel za skupnost, tem prej bo družba bližje svojemu najboljšemu idejalu, ki je: *Človek živi za človeka! Socialna blaginja! Človek živi za človeka v svrhu vzajemne blaginje in sreče!*

Premogarji, kako bodo rešili vaše probleme?

Par milijonov ljudi živi v velikem pomanjkanju vsled kaosa v premogovniški industriji. Stotisoče jih je enako prizadetih v tekstilni industriji. Kaj bo napravil zanje Hoover? Pravi, da je treba industriji ozdraviti, pa bo potem tudi za delavce dobro. In kaj pravi Smith? Nič. On obljubljuje pivo v "mokrih" krajih, je za uveljavljanje prohibicije v suhih, hvali ljudi kako so pametni in tudi drugače je ringaraja na vse viže.

Mednarodna konferenca socialistin

Ob priliki mednarodnega socijalističnega kongresa v Bruselju, se je vršila tudi konferenca socijalističnih ženskih organizacij.

Na kongresih in konferencah razpravljajo odposlanci o zadevah, ki se tičejo onih, katere zastopajo.

Tako so delegatkinje na mednarodni konferenci socialistin razpravljale o zadevah, ki se tičejo zlasti žen in o neprilikah, ki tarejo prav posebno še proletarstvo.

K prvi točki "Mati in otrok" je bila sprejeta resolucija, ki tirja sledeče in za kar se ima boriti žensktvo vsega sveta. Ratifikacijo Washingtonskega dogovora o varstvu materinstva, ustanovitev sklada za podporo ženam v materinstvu, zagotovitev brezplačne zdravniške nege vsem materam, ustanovitev materin-

skih domov, kjer naj bi dobivale noseče žene, porodnice in doječe matere zdravniško, moralno in materialno pomoč. Dalje ustanovitev dečjih domov, gojitev javnega zdravstva, pobijanje tuberkuloze, alkoholizma in spolnih bolezni. Naglaša, da je zdravstveno varstvo materinstva predpogoj za ljudsko zdravje in poziva žene, da se vedno bojujejo za to načelo.

Dalje tirja resolucija uzakonjenje popolne enakopravnosti za nezakonske otroke napram zakonskim otrokom.

Uvaževanja vredna dejstva so, da čimdalje več žen ugrabi prezgodnja smrt ali pa zapadejo dolgotrajnim mučnim boleznim, ker se tajno poslužujejo sredstev za odpravo telesnega plodu. Njihov strah pred naraščanjem družine je utemeljen v današnji socialni bedi, katero povsodi povzroča kapitalistični režim in v nevarnosti obolenja ali smrti ob ponovnem porodu.

Zato delegatinje na konferenci tirjajo odpravo zakonov, ki predvidevajo kazni za izveden splav in tirjajo tudi, da se uzakoni zdravniški pouk ženam, kako preprečiti nadaljnjo nosečnost. V zvezi s tem tirja konferenca socialistkin državno preskrbo vsakega otroka. Ko bo vsak otrok za življenje preskrbljen, tedaj bo tudi ženski odpor proti rojenju ponehal.

Žena ne sme biti siljena v rojenje. Medtem ko v "Društvu narodov" razpravljajo o razorožitvi in mirovnem paktu, ugibajo že v nekaterih državah, kako bi uzakonili vojno službo za ženske. Ta dolžnost bi zadela po večini zopet samo delavske ženske, ker bi žene iz meščanskih krogov gotovo ne bile dodeljene v strelske järke, marveč bi kot ženski častniki priganjale in izkoriščale ženske vojake enako kot to delajo moški častniki z moškimi vojaki. Sodružica A. Popp iz Avstrije spominja na ženske pomožne moči v zadnji vojni, ki so bile komandirane v prostitucijo.

Zato je naša dolžnost, da obvarujemo ženske takih dolžnosti. Konferenca socialistkin poziva vse žene, matere in socialistične stranke vsega sveta, da se enako energično bojujejo proti mobilizaciji ženske kakor proti vojni sami. Uzakonitev ženske vojne službe pomeni oboroževanje, kar nasprotuje težnjam po svetovnem miru, ki jih goje vsa ljudstva sveta.

Skoro polovica vseh žen je zaposlena v delu izven svoje družine, zato je posvetila konferenca tudi delavkam v obrti, industriji in trgovini svojo pozornost ter tirja za žensko popolno svobodo uveljavljenja v pridobitnem življenju. Enako tirja delovne pogoje, ki so v prospeh ženskemu zdravju in razvoju. Važna zahteva je tudi 8-urni delavnik ne samo v industriji, marveč tudi v obrti, trgovini in gospodinjstvu.

Kakor iz teh poročil razvidite, ima delavstvo vsega sveta enake želje po miru in izboljšanju svojega socialnega položaja.

Žene vsega sveta tare eno in isto gorje, jim preti ena in ista nevarnost. Tako tudi morate uvidevati, da ima delavstvo in žena enega in istega sovražnika, tlačitelja in izkoriščevalca. Iz tega sledi, da uvidite, da je mesto sleherne ženske v vrstah bojujočih se delavcev, v vrstah socialistično organiziranega proletarijata in je nujno potrebno pripadati svoji organizaciji in pridobivati ji vedno novih članic.

Kapitalizem je mednarodno združen, tako mu mora stopati nasproti mednarodno združen proletarijat. Zato stori vsaka svojo dolžnost napram sami sebi in napram svojim sotrpini, ki ječe širom sveta!

(Ženski List.)

Naročajte knjige iz "Proletarčeve" založbe.

Nazadnjaki v Arkansasu miže pred resnico in evolucijo

Magari, ako obstoji stvar, ki ji pravimo evolucija, v Arkansasu bi jo radi prepovedali s postavo. Prošlo leto je neki poslanec v spodnji zbornici države Arkansas predlagal zakon, ki prepoveduje poučevanje o evoluciji v vseh šolah in vseh drugih učnih zavodih, ki jih vzdržuje država ali pa imajo od države kake druge ugodnosti. Zakon citira pred vsem, da je v šolah strogo prepovedano učiti, da se je človek razvil iz nižjega bitja, da izhaja iz živalstva — kajti kdor bi to trdil, bi kršil zakon in bi zapadel globi \$500 ob enem pa bi bil takoj odslovnjen. Arkansas je sicer država naše Unije, torej "civilizirana", progresivna (?) dežela, in v dokaz da je progresivna je 51 poslancev glasovalo za predlogo in le 46 proti. V nižji zbornici je bila torej sprejeta, v senatu pa ni dobila večine. Kaj sedaj, so se vpraševali oni, ki verujejo, in zahtevajo da tudi drugi verujejo, da je modri stvarnik zgnetil prvega človeka iz ilovice, mu udahnil dušo ter mu podaril raj, dalje, da mu je potem neke noči izrezal rebro ter napravil iz njega prvo ženo, in pa, da sta dobila potomce potem, ko sta prelomila gospodovo zapoved ter je Adam ugriznil v jabolko, ki ga mu je dala Eva. In v odgovor so rekli: Če noče zbornica sprejeti take postave, jo bo pa ljudstvo na referendumu. Dobili so na peticije za referendum 20.000 podpisov, in tako bo ljudstvo v Arkansasu 6. novembra odločilo, ali naj prej navedena predloga postane zakon ali ne, oziroma ima odločiti, ali je bil že prvi človek ustvarjen po "božji podobi", ali pa se je šele po dolgem evolucijskem procesu razvil v človeka. — Vzlic tem reakcionarnim, bigotskim naporom, da ustavijo kolo časa, gre veda naprej v odkrivanju resnice.

Dr. Joseph H. Greer

Dr. Joseph H. Greer je znan mnogim slovenskim in hrvatskim delavcem v Chicagu. Predaval je večkrat v udruženju Jugoslavenskega Prosvetnega Saveza in enkrat v klubu št. 1. Odzval se je rad vsakemu vabilu. Morda ga ni bilo zdravnika v Chicagu, ki bi tolikokrat predaval med ljudstvom kakor on. Svoj zdravniški urad je imel pred leti v "loop", poslednja leta pa na 4114 So. Michigan Ave. K njemu so prihajali največ reveži iz čikaških "slums". Kdor je mogel, je plačal kaj malega, kdor ni mogel, je bilo tudi dobro. Vse pritličje poslopja, v katerem je ordiniral, je bilo opremljeno z raznimi zdravniškimi pripomočki, operacijsko mizo, svetilkami itd., in tako je zdravil dostikrat po več bolnikov hkrati. Spisal je več zdravniških knjig, npr. "Physician of the House", "Drugless Health", "Sex Science" itd.

Socialističnemu gibanju se je pridružil okrog l. 1890, in po ustanovitvi socialistične stranke je bil njen član do medvojne dobe. Z njeno taktiko, ki jo je stranka osvojila na znani konvenciji l. 1918 v St. Louisu, se ni strinjal in je odstopil, toda gmotno in moralno jo je več ali manj podpiral tudi potem. Soc. organizacija v Chicagu ga bo zelo pogrešala.

Dr. Joseph H. Greer je bil socialist po idejah do konca. Dne 16. oktobra t. l. je umrl. Tisoči, ki so našli pri njemu pomoč v bolezni in stiskah, se ga bodo spominjali, v delavskem gibanju pa ostane spomin nanj kot pionirja, ki je delal za pokret v najtežjih časih. Umrl je v starosti 81 let.

HANS KIRCHSTEIGER:

POD SPOVEDNIM PEČATOM

(Roman, poslovenil E. K.)

(Nadaljevanje.)

IV.

S priprostim besedami je Lenka pripovedovala molčečemu duhovniku svojo bol.

Bila je stara pesem, ki se ponavlja dannadan in razliva vsaki dan nove srčne bolečine nad ljudstvom.

Lenka je bila dete siromašnih staršev. Oče je bil tesar, ki je dobilo njegovih deset otrok od njega več šib kakor kruha. Ona je bila najstarejša. Očeta je ubila greda, ko so nekoč postavljati streho. Malo, zadovoljeno hišico in kozo so prodali, mati je odšla daleč nekam v službo za hlevno deklo. Lenka je štela takrat deset let. Prišla je k bogatemu kmetu v Brezovico, kjer si je morala takoj s težkim delom zaslužiti kruh. V šolo ni smela več hoditi, ali ob nedeljah je sedela pri Pepetu, edinemu kmetovemu sinu, ter se je učila z njim. Vsako knjigo, ki jo je mogla dobiti, je čitala tolikokrat, da jo je znala na pamet; evangelij za vsako nedeljo je znala že tako dobro, kakor gospod župnik. Pepe je bil jako dober z njo. Pri kosilu ji je dajal vedno večje kose in če je bilo žeganje, ji je prinesel vsakikrat medeno srce. Vedno boljši je bil Pepe in ko je bil dvajset let star, se že skoraj ni mogla ubraniti njegove dobrote. Tudi ona ga je imela rada, lepega, krepkega fanta, ki so obračala ob nedeljah vsa dekleta oči za njim. Ali do pred pol leta je ostala pridna.

"Ti boš moja žena in nobena druga ne," ji je govoril vedno; tedaj ga je pustila končno v svojo izbo. Ko mu je nekaj mesecev pozneje povedala, da ima dete pod srcem —

Nehote se je izvil kaplanu vzdih iz globočine prs. Misli je na lepo človeško telo, ki ga je videl in ki ga je že omadeževal greh. Ustrašena ga je pogledala Lenka. Ali da je ne vznemiri, ji je položil, pač čuteč zoprnost v sebi, roko na glavo in je dejal usmiljeno:

"Ubogo dete!"

Pomirjena je Lenka nadaljevala:

"Da, ko sem priznala to Pepetu, je bila ljubezen pri kraju." Tedaj je morala izvedeti, da vzame Cenko iz Gospojne. In sinoči jo je kmetica izpodila sramotno iz hiše, ker je pripravila tako sramoto nad čestito družino. Sedaj je stala zunaj z malo culo, katero ji je kmetica še vrgla skozi vrata, ki jih je zaloputnila za njo. Ta cula v roki in otrok v telesu je bilo plačilo za osemletno delo.

Celo noč je hodila. Kam, ni vedela. Zjutraj je videla nekoliko kočij. Godci so igrali vesele napeve in na prvem vozu je sedel njen Jožef — ženin. Hitro se je še skrila za drevesom. Potem je pohitela za vozom in tako je prišla v Gospojno. Tukaj je videla Jožefa, ko je šel z nevesto v cerkev. Tedaj je zbežala, da mu zapusti spomin, ki ne pozabi nanj celo življenje. Pri mlinu je hotela skočiti v vodo in kadar pride nezvesti od svatbe, naj najde ogoljufano in zapuščeno mrtvo v vodi.

Še vedno je ležala kaplanova roka na Lenkini glavi. Sedaj je začel govoriti kot človek in kot duhovnik. Besede so mu prihajale iz sočutnega srca, pa so tudi našle ravno pot v ubogo obupano srce. Govoril je besede, ki jih ne bi bil našel v svojih teoloških knjigah, ki pa mu jih je polagala v usta prava ljubezen do

bližnjega. Polagoma, a s sigurno roko je potegoval zavoj obupa z duše trpinčenega bitja. In ko se je njen pogled zopet izjasnil, je govoril kot namestnik božji v imenu tistega Boga, ki se sam imenuje dobrega pastirja, ki zasleduje izgubljene ovčice, dokler jih ne najde, ki noče grešnikovih smrti, temveč daje moč za novo življenje. Govoril je kakor duhovnik, ki noče vladati nad ljudmi, temveč ki žrtvuje svoje življenje za svojo čredo. In te, z živo vero napolnjene besede, so našle odmev v pobožnoverni duši telesa, ki ga je rešil.

Grozil ni s peklom in s hudičem, in vendar se je videla na robu dušnega propada, tako da se je privila k njegovim kolenom, kakor da išče zavetja. Vsako gubo njenega srca je preveval duh kesanja, pobešen je bil njen pogled, ki se ga ni drznila dvigniti, kakor da bi se bala uzreti resno, užaljeno oko povsod navzočega Boga. In ko so potem potekle najiskrenejše solze kesanja, ko se je v samoizpoznanju zgrudila pred njegovimi nogami, da je bila čisto mla, je zazvenela v duhovnikovem glasu zopet blaženost upanja. Vsaka beseda je bila žarek svetlobe v temi prestrašenega srca. Ko je govoril s trdnim prepričanjem o velemoči usmiljenja in ljubezni božje, so se obrnile njene oči k njemu polne zaupanja.

"In sedaj," je končal, "Vas odvežem vseh grehov, da začnete lahko novo, lepše življenje v ljubezni božji."

Sklenil je roki in z blagim, svečanim glasom je govoril:

"Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam aeternam, amen."

Potem ji je nežno položil desnico na glavo, kakor da hoče izbrisati grehe, pa je dejal:

"Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens et misericors Dominus, amen."

Ves zavzet svetosti svoje službe je nadaljeval:

"Dominus noster Jesus Christus te absolvet et ego auctoritate ipsius te absolvo ab omni vinculo excommunicationis et interdicti in quantum possum et tu indiges, deinde ego te absolvo a peccatis tuis in nomine patris et filii et spiritus sancti, amen."

Obenem mu je desnica naredila znamenje križa; potem je zopet sklenil roki in povzdignivši oči k nebu, je molil nad njo:

"Passio Domini nostri Jesu Christi, merita beatae Mariae virginis et omnium sanctorum, quid boni feceris et mali sustinueris sit tibi in remissionem peccatorum, augmentum gratiae, et praemium vitae aeternae, amen."

Tam od vasi se je zaslišalo svatovsko godbo, vsled daljave slabejšo in zato tudi ne več tako neskladno. Slavnostna služba božja je bila končana, sin bogatega kmeta Pepe gre sedaj s svojo mlado ženo in z vsemi gosti iz cerkve v gostilno na pojedino in ples.

Veselo vriskanje se združuje z godbo; pokanje topičev kliče tja v gore: "Pepe in Cenka sta sedaj srečen par."

V istem času kleči zunaj nad pečinami izgnano, zavrženo dekle v premočeni obleki, s Pepetovim otrokom pod srcem, na goli zemlji.

V gostilni zasede gospod župnik pri svatovski mizi častni prostor med ženinom in nevesto, zunaj v puščavi pa opravlja kaplan svojo ne tako prijetno, a višjo službo.

V gostilni godejo godci za ples — tam zunaj ukajo angelji nad rešeno človeško dušo. Notri pleše Pepe s svojo ženo prvi ples, tam pa pritiska angelj miru poljub sprave na belo čelo zapeljane. — —

"Prečastni, kaj pa moram moliti za pokoro?" vpraša končno Lenka, še vedno klečeča pred kaplanom.

"Za pokoro?" odvrne blago mladi duhovnik. "Saj boste imeli celo dolgo življenje preobilno pokoro za trenutek greha; da pa bo Vaša pokora prav zaslužna, pa recite vsako jutro: 'Iz ljubezni do boga hočem danes nositi prav potrpežljivo svoj križ.'"

Tekom vsega časa, ko je govoril in deloval kot duhovnik, je iskal njegov duh obenem pomoči za izpovedovalko. Akoravno jo je rešil smrti iz vode, akoravno je spravil njeno dušo z bogom, bi ostalo vendar vse samo polovičarsko delo, ako ne bi skrbel tudi za njeno bodočnost v krščanski ljubezni do bližnjega. Ali kaj bi mogel storiti, ne da bi nakopal sebi in dekletu krivo sumničenje?

Spomnil se je na svojo sestro, ki je poročila v njegovi domači župniji bogatega kmeta in je tam živela v prav srečnem zakonu. Da, sestra naj dostavi malemu dobremu delu, ki ga je začel, veliko delo ljubezni. Pomagati padlemu na noge, je pač lahko, ali da se odvede povzdignjenega v njegovo daljno domovino, je treba večjih žrtev. Sestra mu stori to, ako jo poprosi. Od nekdanj je poznal njeno plemenito srce. Pri njej naj najde Lenka novo, pravo domovino. Tam misel ga je navdajala z veseljem.

Lenka je rada sprejela njegov predlog; saj rada dela, da zasluži kruha za svojega otroka; dvomi pa le, ali najde odprta vrata v svojem sedanjem stanju.

"Ostanite še tukaj, pa si posušite obleko; preden preteče ura se pač ne morem vrniti, tedaj pa Vam prinesem pismo, s katerim odpotujete v Feldkirchen k moji sestri in zatrjujem Vam, da se Vam bo tam dobro godilo."

Dekle ni niti opazilo, da ji je prej vedno dejal "Ti", a sedaj jo nagovarja z "Vi". Sam ni vedel ničesar o tej izpremibi v svojem govoru. Prehod je prišel sam po sebi vsled razvoja dogodkov. Ako govori duhovnik prav od srca z ljudstvom z dežele in ako ima prav dobre namene, tedaj pravi "Ti", ravnotako kakor nagovarja v propovedi tudi najodličnejše občinstvo s to besedico.

Vsled Lenkine izpovedi in odveze pa je vstala stena med njima, ki ni več dovoljevala zaupljivega tikanja. Sveti pečat izpovedi, ki zaklepa duhovnikova usta, naj zapre ta usta obenem za vsako zaupnejše občevanje.

Odkar je govoril kaplan Hercog z Lenko kot namestnik božji, jo je vikal, ne da bi se bil sam zavedal tega.

(Dalje prihodnjič.)

Komunisti v kampanji proti Thomasu

Glavni cilj komunistične Workers' Party v tej kampanji je — odvrniti kolikor mogoče delavcev od socialistične stranke. Čimbolj bomo oslabili socialistično stranko, toliko bolje za nas, je moto komunistov, pa so zapravljali ruski denar in onega, ki so ga nakolektali tukaj v agitaciji proti socialistični stranki ter njenima kandidatoma Thomasu in Maurerju. Bila sta razglašana na vseh komunističnih shodih za človeka, ki sta se odrekla razrednemu boju, ki sta za ojačanje kapitalizma, ki sta izdala delavske interese itd.

Socialistična stranka je komuniste ves čas kampanje IGNORIRALA in isto sta storila Thomas in Maurer. Socialistična stranka je v volilni kampanji zato, da se bori proti kapitalističnim interesom, ne pa, da bi se smešila z otročjimi prepiri, ki jih uvajajo "komunisti".

Ena strategija Fosterjevega generalnega štaba je bila, da v komunističnem časopisju tujerodcev prikaže Thomasa kot popa, ki mu ni za delavce in se brati le z veliko in malo gospodo.

Na primer, v "Radniku" z dne 25. oktobra je bila priobčena sledeča vest: "Socialistični kandidat ignorira delavska vprašanja." New Haven, Conn., 23. okt. — Rev. Norman Thomas, predsedniški kandidat socialistične stranke, je pričel svoj govor na shodu v tem mestu z molitvijo, potem je govoril eno uro o kontroli vodnih sil in završil govor zopet z molitvijo. Vsa važna vprašanja za delavstvo je socialistični kandidat absolutno ignoriral. Prisotni so bili večinoma mali trgovci ter takozvana 'inteligenca'."

Torej "navadna vest", poročana kot vest, ki konstatira, da je Norman Thomas duhovnik, kar ni, in da je molil pred in po svojem govoru, kar seveda tudi ni res. Ampak v interesu "revolucije" je vsaka laž dovoljena ...

Seznam Šubljevih koncertov

Šubljevi koncerti v tej sezoni so bili vsi uspešni, najsibo glede programa ali udeležbe. "Gorenjski slavček", kakor pravijo Šublju, to ime po pravici zasluži.

Prošle tedne je imel koncerte v Girardu, La Sallu, v Collinwoodu v Slovenskem domu, v Western Reserve University, Cleveland, College for Women, v Lorainu v Slov. nar. domu, in povsod je triumfiral! Slovenska pesem, kakor jo interpretira Šubelj, zelo ugaja tudi ameriški publikli. V Clevelandu je dobil od nje povabila za nastope zopet na pomlad, in enako tudi ob priiliki svojih koncertov pred nekaj tedni v Milwaukeeju. Angleški dnevniki zelo pohvalno pišejo o njemu ter prinašajo njegovo sliko. Ostali njegovi dosedaj aranžirani koncerti med Slovenci se vrše na sledeče datume:

Springfield, Ill., v nedeljo 4. novembra, Carpenters Hall.

Sheboygan, Wis., v nedeljo 11. novembra v Hrvatskem domu.

Chisholm, Minn., v nedeljo 18. novembra.

Duluth, Minn., v nedeljo 25. novembra.

Waukegan, Ill., 9. decembra popoldne v Slovenskem nar. domu.

Pueblo, Colo., 16. decembra zvečer.

Papagaj pravi

Komaj čakam, da bo tega špasa konec! Odločil sem se za Hooverja, ker če njegaja izvolimo, bo vsaj toliko dobro kakor je zdaj. Pa tudi Smith ni prenapačen.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA.

DOPISI.

ALI BOMO GLASOVALI ZA PRIJATELJE ALI SOVRAŽNIKE?

MOON RUN, PA. — Dne 6. novembra bo ameriško delavstvo odločilo, kdo bo prihodnji predsednik. In vemo, da bodo letos glasovali večinoma še za demokrate in republikance.

Kaj pa mi, premogarji? Smo se kaj izučili v stavki? Ali bomo oddali svoje glasove Hooverju, Smithu ali Thomasu? Stavkali smo 18 mesecev, v Moon Runu prav za prav tri leta. V tem boju nam nista pomagala ne Hoover ne Smith, borili pa so se za nas možje kakor sta socialista Thomas in Maurer. Ali naj sedaj, ko imamo priliko izraziti svoje zaupanje in nezaupanje, glasujemo za sovražnike? Ne, kajti naša stranka je socialistična in naš predsedniški kandidat je Norman Thomas.

Ne pustite se zapeljati onim, ki vas napajajo z obljubami. Ob vsaki volilni kampanji prihajajo pred vas in vam obljubujejo dobre čase in pivo ter velike plače. In kaj dobite od njih po volitvah? Isto mizerijo kot ste jo imeli prej. Delavci nimamo pričakovati ničesar od Smitha in ničesar od Hooverja. Glas, oddan njima, je za delavca vržen proč, glas pa, ki ga oddaste za socialistične kandidate, je glas, ki protestira in ki zahteva pravico in pa blagostanje za vse, ki delajo.

Predsednik U. M. W. of A. agitira za Hooverja; pred štirimi leti je agitiral za Coolidgea. Ali je nam Coolidge kaj pomagal? Ali nam bo Hoover? Pomagali pa so nam republikanski sodniki, šerifi itd. — toda pomagali tako, da je škodilo nam in koristilo kompanijam. Proč s takimi voditelji, in proč s tako politiko!

Klub št. 175 JSZ. obdržava svoje seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne. Sodrugi, udeležujte se jih polnoštevilno in bodite vsi aktivni. Pridobite svoje prijatelje, da postanejo člani, kajti kot od vseh drugih klubov, se tudi od našega pričakuje, da v tem letu poveča število članov. — *Jacob Tomec.*

ČEMU SE J. P. S. NE ZAVZEMA ZA SODELOVANJE Z J.S.Z.?

DETROIT, MICH. — Med hrvatskimi delavci v tej deželi, katerih je po številu precej več kakor slovenskih, ni skoro nikakega socialističnega gibanja. V enem ali drugem klubu JSZ. je poleg slovenskih sodrugov tudi nekaj srbskih in hrvatskih, v JSZ. pa je sedaj samo en klub, ki ga tvorijo izključno srbski sodrugi. Drugi bi bil lahko v Detroitu, kjer bi imeli mesto srbski in hrvatski delavci. V tem smislu je nanje vplival s. P. Kokotovich, ki je bil v septembru tukaj na obisku. — Težkoča pri delu za socializem med hrvatsko-srbskimi delavci pa je, da nimamo socialističnega lista v njihovem jeziku. Komunisti imajo dnevnik "Radnik", eselpisti tednik "Radničko Borbo", klerikalci in narodnjaki imajo svoje liste — brez glasila pa ne more uspevati noben pokret. In tako so se mnogi socialistično orientirani delavci med Hrvati in Srbi začeli obračati na Jugoslavenski Prosvjetni Savez, ne sicer s kakim posebnim pritiskom, ampak s sugestijami, da naj

se omenjeni Savez pretvori v hrvatsko-srbsko sekcijo Jugoslavenskog Socijalističnog Saveza ter deluje v njemu s slovensko sekcijo za socialistični program po socialističnih metodah za probujo jugoslovanskega delavstva v Zedinjenih državah. Kot sem dejal, vse to so bile do letos v glavnem sugestije, o katerih se je razpravljalo tudi med člani Jugoslavenskog Prosvjetnog Saveza v Chicagu, Milwaukeeju in v naši naselbini.

Kot smo videli v zapisniku VII. rednega zbora JSZ., je zaključil, da povabi J.P.S. uradno na sodelovanje. To povabilo je imel J.P.S. na svoji letni konferenci dne 2.—3. septembra v Detroitu in ga odklonil. Nihče se ni za povabilo na vso moč zavzel, dasi mu sentiment delegacije ni bil neprijazen. Protivi pa se glavno vodstvo, pred vsem Teodor Cvetkov. Če bi bil on za reorganizacijo J.P.S. v J.S.Z., pa bila tudi delegacija.

J.P.S. kot samostojna prosvetna organizacija ne bo mogla nikdar doseči toliko kakor bi, če bi delala kot hrvatsko-srbska sekcija JSZ. Ohranila bi lahko vse svoje aktivnosti na prosvetnem polju in jih celo pomnožila, razširila bi svoj vzgojevalni delokrog še na političnem polju, in ob enem bi nudila hrvatskemu delavstvu izhod iz političnega kaosa in močvirja, v katerega so ga zavedli "komunisti", narodnjaki in klerikalci.

To so naloge, ki bi jih delegatje na prošli konferenci MORALI uvidevati — ne v interesu kakih zunanjih faktorjev, ampak V INTERESU J.P.S. samega in v interesu HRVATSKEGA DELAVSTVA V TEJ DEŽELI. Mlačnost in neodločnost v teh časih je škodljiva in se bo maščevala predvsem nad J.P.S., ker noče uvideti svoje prave misije. Zelo bi bilo želeli, da članstvo J.P.S. o tem resno razmisli, da se pametno sporazume in popravi sklep svojega prošlega zbora. — *M.*

KAJ JE S POSETI NAŠIH PREDSTAV IN KONCERTOV?

CLEVELAND, O. — Dramatično društvo se trudi, igralci hodijo na vaje, žrtvujejo čas in dostikrat tudi denar, da bi dali občinstvu lepo predstavo. Pevski zbor se pripravlja za koncert pol leta, in skozi ves čas ima stroške. Peveci in igralci vabijo: Pridite na predstavo! Pridite na koncert! Slavno občinstvo pa čita in se muza. Če je udeležba slaba, tolmačimo: Bilo je preslabo vreme. Če pa je lepo vreme, tedaj pravimo, da je bilo prelepo vreme krivo, kajti ljudje gredo "na prosto". Nekateri domnevajo, da so preslabi časi, drugi, da so naši ljudje že vsega naveličani itd.

V nedeljo 23. septembra je dramatično društvo "Ivan Cankar" v Clevelandu otvorilo svojo dramsko sezono z uprizoritvijo Molièrjeve komedije "Zdravnik proti svoji volji". Ne pišem tega zaradi ocenjevanja predstave, kajti s tem se naj pečajo drugi. Rad pa bi vprašal, čemu tako majhna naselbina v "ameriški slovenski Ljubljani" na otvoritveni predstavi dramskega društva, ki si je s svojim neumornim delovanjem na polju dramatike res izvojevalo priznanje in sloves — no, pa naj bo.

Ne lepo ne grdo vreme, ne slabi ne dobri časi niso vzrok, kadar se primeri, da je poset slab, in to se na naših kulturnih prireditvah le prerado dogaja — kajti vzrok je brezbržnost, kakršna brezbržnežem ni v čast in naselbini v nikak kredit.

V četrtek 29. novembra, na Zahvalni dan, uprizarji pevski zbor "Zarja" opero "Turjaška Rozamunda", katero je uglasbil John Ivanush, vodja zbora. Režiserka je Mary Ivanush. Glavne vloge imajo igralci: pevci Louis Belle, Frank Plut, Mary Ivanush, Emily Svigel, Dani Oblak, Antoinette Simčič, Vatro Grill, Walter Lazar in drugi, ki so se vsi zavzeli, da mora biti to priredba, ki bo nadkrilila vse, kar jih je imela "Zarja" dozdaj. Naloga ki si jo je nadela je ogromna, in tudi stroški! In mi, slavno občinstvo naše metropole? Napolnili bomo dvorano, oziroma, pričakujemo to, kajti čas je, da se v tem oziru poboljšamo in s svojimi poseti negujemo naše kulturne organizacije, naše petje in naš oder. — X.

GLASUJTE ZA NORMANA THOMASA.

GLENCOE, O.—Čim več glasov dobi socialistična stranka, toliko jačji bo njen protest proti korupciji, v kateri se kopljeta republikanska in demokratska stranka.

Kdor se ne strinja z razmerami, v katerih je trpe-lo in trpi pomankanje stotisoče ljudi v premogoniških krajih in v tovarniških mestih, bo oddal svoj glas stranki, ki je za odpravo vzrokov, radi katerih imamo bedo, stavke, izkoriščanje, korupcijo, vojne in druge socialne nadloge.

Če bi dobila naša stranka pet milijonov glasov — kar bi bilo milijon več kot jih je odbil La Follette, pa bi postala tolikšna sila, da bi se ameriški kapitalizem v marsičem pomišljal predno bi šel v boj proti delavstvu s tako brezobzirnostjo kot je šel npr. proti pre-mogarjem. Tudi če dobimo letos samo pol milijona glasov, bo to pomenilo pol milijona ljudi, ki znajo glasovati razumno.

Delavstvo v Ameriki si ne bo izboljšalo svojega socialnega stanja, in farmerji ne bodo rešili svojih problemov, dokler bodo glasovali za kandidate kapitalističnih strank. Treba je v kongres in legislature socialistov, kajti kongresniki, senatorji in drugi, ki jih izvolite na listi republikanske ali demokratske stran-ke, ne zastopajo naših interesov, tudi če so jim eni — takozvani progresivci — naklonjeni. Nič obupavati, če ne dobimo 6. novembra toliko glasov, kakor bi jih morali. V zadostenje naj nam bo zavest, da ameri-ško delavstvo ne bo za vse čase udinjano kapitalistični politiki. Nekega dne pride streznjenje, in pojavila se bo kampanja za našo stranko kakor se je pred štiri-rimi leti za LaFollettovo kandidaturo, s to razliko, da bo naša potem trajna.

Sodrug in somišljeniki, agitirajte, da gre vsakdo na volišče in da vsakdo glasuje za našo stranko. Roja-kinje, tudi na vas apeliram, kajti izkušnje imate in veste, kako težak je boj za obstanek. Pojdite na voli-šče ter napravite križ pod rubriko Socialistične stran-ke. Pridobite tudi svoje prijateljce, da store isto.

Nace Zlemberger.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Poročilo o priredbi kluba št. 45 JSZ. v Spring-fieldu priobčimo prihodnjič. — Isto sporočamo poro-čevalki iz Waukegana.

Ker je to zadnja številka v tej volilni kampanji, so morali izostati nekateri dopisi, ki se ne nanašajo na volitve, da smo mogli porabiti kolikor največ mogoče kampanjskega gradiva.

Poročilo o 25-letnici "Slavije" in dopis o prihod-njem koncertu "Save" bo priobčen v naslednji šte-vilki.

ANTON ŠUBELJ BO PEL NA KONCERTU V SHEBOYGANU.

SHEBOYGAN, WIS. — Pod avspicijo moškega pev-skega zbora "Danica" in ženskega "Slovenka" se bo vršil dne 11. novembra zvečer koncert, ki ga bo iz-vajal Anton Šubelj, znani pevec-umetnik, bariton držav-ne opere v Ljubljani. Ne njegovo željo se bo prireditev vršila v Hrvatskem domu.

Na naše priporočilo in našim razmeram primerno se je g. Šubelj odzval z jako obširnim ter izbranim spo-redom, ki bo vseboval slovenske in hrvatske narodne pesmi in druge pesnitve.

Opozarjamo občinstvo na to izredno priliko in iskreno priporočamo, da naša naselbina izkaže brez razlike nazorov s številno udeležbo priznanje sinu našega naroda, pevcu-umetniku, ki širi med svetom sloves naše pesmi. Več podrobnosti prihodnjič.

Pripravljalni odbor.

RAČUN RAZPEČANIH ZNAMK J. S. Z.

za mesec avgust 1928.

DRŽAVA IN MESTO	Redne znamke	Dualne znamke	Izj. znamke	Prejemki	Glav. sta- na str.	Drž. in okr. org.	Konv. fond J. S. Z.
ILLINOIS:							
Virden	4	...	...	1.20	...	...	...
Nokomis	1	8	...	3.10	...	...	...
Gillespie	3	6	...	3.00	...	...	...
Waukegan	9	6	...	4.80	...	...	1.50
La Salle	2	3	...	1.65	...	...	...
Chicago No.1	50	10	...	18.50	\$ 7.65	\$ 7.65	6.00
INDIANA:							
Clinton	4	2	2	1.90	...	...	...
Universal	12	...	12	3.00	1.35	1.35	1.20
MICHIGAN:							
Detroit	20	20	...	13.00	3.00	3.00	4.00
MINNESOTA:							
M. at L.	12	...	...	3.60	.90	.90	1.20
OHIO:							
Cleveland	40	...	...	12.00	...	...	4.00
Collinwood	10	...	...	3.00	...	...	10.0
Bridgeport	...	...	14	...	...	...	...
Maynard	...	...	17	...	3.75	3.75	...
PENNA:							
Latrobe	3	8	...	3.70	...	...	1.10
Herminje	19	1	...	6.05	...	...	2.00
Lawrence	...	4	...	1.40	...	...	.40
Grays Landing	17	...	...	5.10	...	...	1.70
Canonsburg	18	...	...	5.40	...	...	1.80
Luzerne	8	2	...	3.10	...	...	1.00
Braddock	6	...	...	1.80	...	...	.60
West Newton	5	2	...	2.20	...	...	.70
Forest City	2	5	...	2.35	...	...	.70
Sygan	11	...	20	3.30	...	...	1.10
Conemaugh	20	10	...	9.50	...	...	3.00
Pittsburgh	14	6	...	6.30	...	...	2.00
Avella	...	...	4	...	...	...	...
Moon Run	...	...	18	...	12.07½	12.07½	...
WISCONSIN:							
Willard	4	11	...	5.05	...	...	1.50
Sheldon	...	3	...	1.05	...	...	.30
Sheboygan	20	20	...	13.00	4.35	4.35	4.00

Skupaj . 314 127 93 \$138.65 \$33.07½ \$33.07½ \$43.60

	Rednih	Dualnih	Izjemnih
Znamk na roki 1. avgusta	188	27	95
Prejeli od stranke	200	200	—
Skupaj	388	227	95
Razpečanih tekom meseca	314	127	93
Na roki 31. avg. 1928	74	100	2

Tajništvo J. S. Z.

Našim dopisnikom in poročevalcem

Ako želite, da bo naznanilo, ki ga pošljete, priobčeno pravočasno, je potrebno, da ga pravočasno pošljete. To znači, da mora biti v uredništvu Proletarca ne pozneje kot v ponedeljek ob 2. popoldne.

Le če je zelo nujno in važno, se lahko prirede za objavo v številki tekočega tedna krajše notice iz pošt-nih pošiljatev in brzojavov, ki pridejo do ponedeljka zvečer. V torek dopoldne je že prepozno, in mnogo važnih naznanil in dopisov prejmemo šele v torek dopoldne in popoldne, ki morajo čakati do naslednjega tedna, ali pa sploh ne pridejo v list, ker se nanašajo na kako prireditev ali zborovanje v tekočem tednu.

Nemalokrat se dogodi, da dobimo naznanilo, npr. vabila na seje, shode itd., na katere so vabljeni člani ne le iz naselbine v kateri se vrši, pač pa tudi iz okoliških, pol dne ali en dan prepozno. Nekateri so pomanjkljivi. Kdor pošilja taka naznanila, naj pazi, da navede: 1.) prostor; 2.) datum; 3.) čas; 4.) natančen naslov, in če potrebno, poda naj tudi navodila, kako se pride na prostor zborovanja.

Publiciranje, ki je pravilno in pravočasno, veliko pripomore k uspehu. In ker je potrebno oglašati, ne bodite s sporočili, naznanili in vabili pozni, kajti boljše danes, nego jutri!

Če se vrši v vaši naselbini kaka važna priredba, ali konferenca J.S.Z., ali shod, poročajte! Navedite, kakšen je bil program, kdo ga je izvajal in kolikšna je bila udeležba. O konferenci poročajte, koliko klubov in društev je bilo zastopanih, kdo ji je predsedoval, kaj je sklenila, in koga je izvolila v odbor. Dogaja se, da o kaki zelo važni naši priredbi sploh ne dobimo poročila. Izgovori, da nima nihče časa in podobni ne drže. Delo se lahko razdeli, najslabše pa je, če se ljudje zanašajo drug na drugega, kajti v tem slučaju se le prerado dogodi, da ostane delo neopravljeno.

“Pred poroko” na waukegan-skem odru.

Tako se imenuje burka, ki jo vprizori klub št. 45 J. S. Z. v Waukeganu, Ill. v nedeljo popoldne 11. novembra v Slovenskem narodnem domu.

Vsebina burke je na kratko povedano sledeča: Jereb, bivši mornariški častnik, se zaljubi v graščakovo hčer, Adelo Zagorjanovo in jo hoče poročiti. Adela je tudi do ušes zaljubljena v Jereba. Torej kar se ljubezni tiče, je med mladima vse v redu. Vselej se pa dobi kdo, ki vtika svoj nos v take stvari. No, tukaj je gđ. Suhadobnikova, pristarna devica in velika prijateljica Adeline matere, pri kateri je imela precej vpliva. Na njeno sugestijo je mati Adeline poslala svojega nečaka Filipa v Trst, kjer je Jereb prej bival, da poižve, kako in kaj je z Jerebovim poštenjem. Filip se vrne iz Trsta in pove, da je Jereb imel mnogo več ljubice kot se je poprej sploh domnevalo. To tudi sam priznava. Toda na čuden način je pregovoril Filipa, da je ta vse drugače govoril pred gospo Zagorjanovo in jo prepričal, da je Jereb najboljši zet, kar si jih more misliti. Adela pa itak sama pravi, da so ženske same krive, če so moški pokvarjeni, češ, da vse preveč tišče v moške, in se jim nastavljajo, potem si

pa te reve uboge domišljajo nekaj . . . In kaj morejo moški, če jih dekleta povsod zalezujejo . . . Reveži so, — da!

Jereb piše eni svojih ljubic v Trst, da se bo oženil. Piše tudi svojemu prijatelju Ahačiču in ga vabi na svatbo, naj pride z ženo. Ahačič mu odgovori, da ga ne bo, ker ženo kočnik boli. Pride pa njegova ljubica, akopraj je ni povabil. In kako nenadoma se vtiho-tapi v sobo. Sreča je le, da ga samega najde. Lahko bi se vse pokvarilo in ravno sedaj, ko so vsi prepričani, da je poštenjak. Sam je bil tudi prepričan, da mu ne more nihče stopiti po sredi. Hitro se da ta njegova ljubica, Milena, pregovoriti, da jo predstavi domačim kot Ahačičevo ženo, in to v zadnjem trenutku, ko ni bilo drugega izhoda. Ne-pričakovano za tem se pripelje Ahačič sam brez žene. Jereb in njegov prijatelj Rogelj ga prisilijo, da sprejme Jerebovo ljubico za svojo ženo, to pa le toliko časa, da bo poroka minila. Ker so začeli z lažmi, morajo tudi izvršiti po tej poti. Ahačič, velik prijatelj Jereba, se je vdal v božjo voljo. Gospa Zagorjanova pričakuje nove hišine. Vsak čas bi morala priti. Med tem pa se pripelje z vlakom Ahačičeva žena, Jelisava. Strašne zadrege, laži se množe. Profesorjeva žena bo morala streči gostom na svadbi! Ahačič in Jereb sta kriva njene nesreče. Zdaj se šele začne pravi dirndaj. Višek vsemu—škandalna katastrofa—pa je, ko mora Ahačič iti spati z Jerebovo ljubico, Mileno, njegova žena mu pa mora svetiti.

To je površen izveček te tridejanske burke. Je smešna od začetka do konca. In niti ena vloga ni dolgočasna. Vsaka ima svoj izvor, ki se izliva v vrtnice celega dogodka.

Vstopnina za odrasle 50c. Otroci in spremstvu staršev do 10. leta prosti, drugače plačajo 15c vstopnine. Nabavite si vstopnice v predprodaji.

PREDAVANJE O MODERNI AMERIŠKI LITERATURI. — DRUGA PREDAVANJA IN DISKUSIJE V KLABU ŠTEV. 1.

CHICAGO, ILL. — Dne 23. novembra po seji kluba št. 1 bo v dvorani SNPJ, predaval Ivan Molek o moderni ameriški literaturi. Predmet je ne le samo zanimiv, ampak tudi poučen, kajti znanja o literaturi nima človek nikdar dovolj. To bo prvo predavanje v našem klubu o ameriški (angleški) literaturi. Vstop dovoljen vsakemu in vstopnina je prosta.

V petek 26. oktobra je bila po seji kluba diskusija o predmetu, “Jugoslovanske podporne organizacije, ‘politika’ in politika”. Referat je podal Fr. Zaitz, nato je sledila razprava. V svojem izvajanju je našteval, kako je vsaka organizacija in vsak aktiven posameznik “zapleten” v eno ali drugo “politiko”. In tiste jugoslovanske podporne organizacije, ki imajo na papirju zapisano, da so nepolitične in versko nepristranske, so ravno tako v “politiki” kakor one, ki svoje “nepristranosti” ne naglašajo s tolikšnim poudarkom. Našteval je slučaje s konvencij raznih jedrot in zvez, delovanje njihovih odborikov ter taktiko njihovih glasil.

Gonja proti “politiki” v jugoslovanskih, odnosno v slovenskih podpornih organizacijah, ni gonja proti politiki, ampak proti tistemu delavstvu, ki misli socialistično in deluje socialistično. Politika za Smitha po njihovih nazorih ni politika. Sodelovanje v demokratskih kampanjskih odborih, posojevanje imenikov članov in naročnikov demokratskim političarjem ni “politika”. Politika je le, če si za socialistično stran-ko. Tako tolmačijo politiko jugoslovanski političarji

demokratske in republikanske stranke. V prošli volilni kampanji so storili vse kar je bilo v njihovih močeh za demokratsko stranko, in eni so bili za to "nestrankarsko" strankarstvo tudi dobro plačani. Nihče njihovih vodilnih mož ni delal iz prepričanja, ampak iz predsodkov, iz navade, ali pa za plačo. To je škodljiva politika, katere je bilo, dasi "neuradno", prošlih par mesecev v nekaterih jugoslovanskih podpornih organizacijah toliko kot še nobenkrat dozdej. Politika zavednega delavstva pa je podpornim organizacijam v korist, kar dokazujejo tiste, bile slovenske, nemške, židovske ali druge, v katerih jim je delavstvo dalo delavsko dušo ter jih prepojilo več ali manj s socialistično ideologijo.

Razprave so se udeležili mnogi sodrugi, v kateri je prišlo v ospredje tudi vprašanje vere in socialistične agitacije. Ker je to točka zase, je bil osvojen predlog, da se po eni prihodnjih sej otvori razprava o vprašanju, "ali je dober socialist lahko dober katoličan in obratno". Odbor za predavanja in diskuzije bo najbrž dal to vprašanje v razpravo enkrat v decembru.—P. O.

KLUB ŠT. 1 DOBIL POSEBEN AGITACIJSKI ODSEK ZA PRIDOBIVANJE NOVIH ČLANOV.

CHICAGO, ILL. — Vsak klub JSZ. ima poleg drugih odborikov organizatorja, čigar glavna naloga je glasom pravil skrbeti za pridobivanje novih članov in širjenje socialističnega tiska. Ne bilo pa bi pravično, če bi se med člané naselil nazor, da se agitacijsko delo njih ne tiče, kajti vsak dober član je aktiven pri našem delu v enem ali drugem oziru. Je pa v prilog uspešnejše agitacije, če so tudi agitacijska dela razdeljena po odsekih. In tako je klub št. 1 na svoji prošli seji v petek 26. oktobra izvolil poseben odsek treh članov, ki bo vodil agitacijo za pridobivanje novih članov. Razume se, da se pričakuje od vsakega sodruga in sodruginje, da agitira v tem smislu kjerkoli nanesne prilika, odsek pa bo storil svoje. Člani tega odseka so, John Sprohar, Joseph Gerbajs in John Hujan. Sprohar je dobil v klub tekom prošlih dveh mesecev pet članov, in na seji dne 26. okt. je dejal da se člani dobe, samo če hočemo agitirati. Naša agitacija z zaključitvijo predsedniške kampanje ne preneha; imamo pred seboj še mnogo dela, da pa ga bomo vršili temboljše, potrebujemo čimveč članov.

V Chicago se je v tem letu priselilo mnogo Slovencev iz premogovniških okrajev v Kansasu, južnem Illinoisu, Indiani in tudi od drugod. Mnogi izmed njih so bili v enem ali drugem času člani našega pokreta in naročniki Proletarca. Mnogi bi prišli k nam, postali bi aktivni v naši organizaciji in se naročili na naš list, ako bi bilo v klubu več članov, ki se bi potrudili z agitacijo v tem smislu. Sodrugi in sodruginje, kar smo v tem oziru zamudili, poskušajmo nadomestiti s povečano agitacijo v zimskih mesecih!

P. O.

DNE 3. NOVEMBRA VESELICA ŽENSKEGA DRUŠTVA S. N. P. J. V WAUKEGANU.

WAUKEGAN, ILL.—Žensko društvo št. 119 SNPJ. bo imelo v soboto 3. novembra veselico, na kateri bodo imejitelji srečnih številčk dobili: električno svetilko; malo mizo, ki jo je podarila firma Goodman in pa krasno ovratnico. Torej trije dobri dobutki. Vabljeni ste na to zabavo vsi.—Članica.

"Kamnołom"

Predzadnjo nedeljo, 21. oktobra, je socialistični klub št. 1, J.S.Z., otvoril svojo sezijo, ki bo brez dvoma prekašala prejšnje: saj ima vse stare moči pri dramskem odseku, zraven pa polno dobrih mladi moči, pa še pevski zbor "Sava" se mu je pridružil, tako da bo nam lahko nudil razen dram in komedij tudi kako lahko opereto in koncerte.

Program za prvo prireditve je bil dobro izbran, toda nekoliko preobširen. Nerodno je bilo tudi to, da se je en govor vršil med dejanji. Bil je to govor starega socialističnega borca Koopa, ki je bil sicer kratak a jedrnat, toda lahko bi se prej spravilo to točko na dnevni red.

Filip Godina je na kratko raztolmačil pomen in potrebo doma JSZ., pa par krepkih apelov na volilce ni pozabil. — "Sava" se je odrezala z "Nazaj v planinski raj". Naš mladi Lewis Vites je zasviral na vijolino par točk sam in par v duetu s Paul Schmidtom. Ni bil prvič pred nami, pa upamo, da tudi ne zadnjič. Predstavitelj je omenil, da starši mnogo žrtvujejo, da ga 'izučijo za umetnika' — no, nikogar se ne da izučiti za umetnika, če nima talenta, kvečjemu ga lahko izučijo za dobrega godbenika, pa vse kaže, da ima dečko pravo žilico in da bo nekoč v ponos ne le staršem, temveč tudi nam ameriškim Slovincem. — Iz Kansasa došla rojaka Frank in Chas. Sotosek sta zaigrala na harmoniko in banjo nekaj komadov, med njimi par jazzovskih — prvi jazz, kar sem ga imel priliko slišati na naših prireditvah.

"Kamnołom" je tragedija v štirih dejanjih. Spisal

VESELICA

CLEVELANDSKE FEDERACIJE S. N. P. J.

v soboto večer 10. nov.

v Slovenskem delavskem
domu,

Waterloo Rd.,

COLLINWOOD, O.,

Ker je prebitek namenjen za nakup
farme S. N. P. J. vabimo rojake na
obilno udeležbo.

Zabave obilno za stare in mlade.

ODBOR:

jo je Tone Seliškar, ki je ameriškim Slovencem potom "Družinskega koledarja" in "Proletarca" dobro znan. To pot je bila prvič predvajana na odru. Dejanje se vrši v Sloveniji, toda lahko bi se in se dejansko tudi vrši po vseh industrijskih mestih na svetu. Vsebinska sama na sebi je precej vsakdanja: Oče Adam je zaveden delavski boritelj; njegov sin Milan ima v kamnolomu nevarno delo minerja, njegova žena Liza pa ni baš krepkega značaja in na srečo predstavlja le jako mal odstotek delavskih žen. Domišljavi in brezobzirni obratovodja Alfred se zagleda v lepo delavčevno ženo Lizo in jo brez posebnih težav tudi pridobi. Liza je povsem zatelebana v Alfreda, sanjari o lepih oblekah in veselem Dunaju, niti oddaleč ne sluteč, da se lahko živi Alfred le igra z njo. Milan opazi kajpada spremembo v Lizinem obnašanju in oče ga poduči o dejanskem stanju. Ko ga hoče Alfred poslati v Bosno, da bi lahko nemoteno užival lepoto Lize, se Milan upre. A kmalu na to se pripeti običajna nesreča: mina v kamnolomu se potaji in ko gre Milan vkljub svarjenju sodelavcev in sodelavk pogledat, nastane eksplozija in tako poškoduje Milana, da zgubi vid, sluh in razum. Lizi je pohabljeni mož samo v napotje in ko se neke noči priklati k njej Alfred in jo očara z mestno obleko in napoji z vinom, zakolje moža z nožem, ki ji ga potisne Alfred v roko. Alfred pobegne v svojo vilo, Liza pa za njim, kjer ji Alfred brezobzirno odkrije, da je nikdar ni ljubil. Adam, ki je prišel z dela, najde umorjenega sina in takoj zasluti, kaj se je zgodilo. Pokliče delavce iz sosednjih hiš in odpravijo se na sodbo proti vili Alfreda. Toda Alfred jo je že popihal proti Dunaju, sodba se zlije le nad zapeljano Lizo, ki umre v Adamovem naročju, kličeč: "Očka! Očka!"

Donald J. Lotrich je imel težko ulogo Milana; v prvem dejanju je bil nekoliko prebojazljiv, neodločen, boljši je bil v tretjem dejanju. Lizo je igrala Angeline Tich; v zadnjem dejanju je bila izborna, v prvih treh dejanjih pa ni dosegla vrhunca. — Charley Pogorelec je bil za svojo ulogo — Adama — kot ustvarjen. On ni samo igral "delavskega vodjo", on je svojo ulogo živel. — Alfreda je dobro predstavljal John Olip; toda v ljubezenskih prizorih ta Alfred ni bil tako don-juanski, kot bi pričakovali od človeka, ki tako natančno ve, po čem so ženske v javnih hišah in drugod. — Delavke — igrane po Ani Mihelčič, Pavli Skavič in Kristini Renar — so se dobro postavile, kakor tudi delavci: Joseph Gerbajs, John Rak, Stanko Možina, Charles Renar, John Hujan, Frank Wegel in Joseph Mesojedec. Prizor v drugem dejanju, ko nastopijo vsi delavci in delavke, je bil dobro igran. Vinko Ločniškar je dobro pogodil ulogo pohlevnega paznika.

Splošno je bila drama dobro igrana, zlasti če pomislimo, da je to prva v tej seziji in da je bilo jako malo časa za vaje. V prvem dejanju se je vsem igralcem poznalo, da jim besedilo ne teče gladko, toda v drugem dejanju so premagali začetno negotovost. Režija je bila v večših rokah Franka Zaitza, ki se je pač trudil na vse pretege in naslednje malenkosti ne padejo na njegovo glavo. — Pri prvih točkah sporeda so bile uporabljene kulise prvega dejanja. Scenerij, ki se rabijo med igro, se naj nikar ne uporablja pri drugih točkah, ako je to količkaj mogoče. V tem slučaju, ko je oder dobro opremljen s kulisami, je bila to pač velika napaka. — "Kulisen-šibar" je bil to pot skrajno malomaren ali pa nesposoben. Enkrat so se začele kulise že podirati, vedno pa so bile postavljene

KLUB ŠT. 45, J. S. Z. WAUKEGAN, ILL.

V nedeljo 11. Novembra, 1928

v Slovenskem narodnem domu

"PRED POROKO"

burka v treh dejanjih

Dvorana odprta ob 1. popoldne. Pričetek ob 2:30

O S E B E

Augustin Zagorjan, graščak Rudolf Skala
Emerencija, njegova žena Frances Velkovrh
Adela, njuna hči Mary Zeleznik
Filip Zagorjan, Augustinov nečak ... Anton Turšič
Florijan Jereb, bivši mornariški častnik Vinko Pivk
Grčar, trgovec z lesom Frank Brance
Anči, njegova hči Frances Hrovatin
Gospodična Suhadobnikova Frances Zakovšek
Rogelj, posestnik Andrej Možek
Dr. Silvester Ahačič, profesor Martin Judnič
Jelisava, njegova žena Ana Mahnič
Milena Rajakovičeva, cirkuška jahalka Mary Pierce
Franc, sluga pri Zagorjanovih John Gantar

Godi se v sedanjosti na Zagorjanovi graščini.

Prvo in tretje dejanje se vršita v sobi za gospode.
Drugo dejanje v graščinski veži.

Pohištvo za to igro posodila The Gordon Furniture Co., 10th St., North Chicago.

Vstopnina za odrastle 50c.
Za otroke 15c.

Otroci v spremstvu staršev do desetega leta prosti vstopnine.

PLESNA ZABAVA.

Po programu ples in prosta zabava v spodnjih prostorih SND. Med dejanji in za ples igra dober orkester. Vstopnice k popoldanskemu programu so veljavne tudi zvečer za plesno zabavo. Otroci zvečer prosti vstopnine.

Vstopnina na ples zvečer 25c.

zelo nerodno, kar ni mučno samo za igralce, temveč tudi za gledalce. Pri zavesi ni bilo nobenega reda in z lučmi je bilo vedno kaj navzkriž — celih pet minut je bila dvorana v temi, in ko je bilo treba luči v dvorani ugasniti, so bile pa ugasnjene predodrske luči. Ko se najame dvorana, naj se režiser dogovori tudi glede oskrbe odra. — Eksplozija je bila scenerirana dobro za oko, toda slišati je bilo, kot da bi počil otroški balonček; sicer je to mogoče še priporočljivejše, da se otroci, ki jih naši ljudje jemljejo k igram, ne ustrašijo. — Tudi na take malenkosti bi se moralo malo bolj paziti: igralca na odru ugotovita, da je polnoči, ker parna piščalka zatuli — toda zatulila je do bro minuto potem, ko se bile besede zgovorjene; gospodinja, ki živi leta in leta v isti hiši, ve, da je kljuka na desni strani vrat, pa je ne bo iskala na levi: če

gre kdo koga iskat, naj gre v tisto stran, v katero je dotičnik odšel.

Še nekaj je vzbudilo mojo pozornost: Milan večkrat poudari, kako je njegova Liza metala poljubčke za njim, ko je odhajal na delo in zahteva, da ga poljubi. Slovenski kmet mi je dobro znan, pa vem, da ima čuteče srce, a tega ne kaže na zunaj, pa zdi se mi, da velja isto za slovenskega delavca. Tone Seliškar je učitelj in četudi se zanima za delavstvo, je menda vendar prezrl to pomanjkanje izražanja čustev na zunaj.

Dvorana je bila polna in opaziti je bilo precej mladine, — tu ne mislim drobiža pod deset let, — ki je z zanimanjem sledila igri. Prišel je čas, ko bo treba za to našo mladino priobčiti vsebino v listih in na letakih v angleškem jeziku.

J. Z.

Slovenski volilci 5. distrikta 5. in 12. warde mesta Milwaukee, storite svojo dolžnost na volilni dan 6. novembra in

IZVOLITE DELAVSKEGA KANDIDATA JOSEPH RADLA

za poslanca

legislature države Wisconsin.

Delavci in delavke, pokažite svojo moč na volilni dan. Agitirajte in glasujte za slovenskega kandidata, kateri bo zastopal vaše delavske interese.

(Authorized and paid by F. Perko, Sec'y., Radel for Assembly Club.)

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

se priporoča ro-
jakom v Ameriki
za vse finančne
transakcije.

Njene ameriške zveze so:
1.) S. N. P. J. v Chicagu. 2.) Amalgamated
Trust and Savings Bank, Chicagu, Ill., 111 West
Jackson Blvd. 3.) Amalgamated Bank of New
York, 11—15 Union Square, New York. 4.)
Frank Sakser State Bank, New York.

Hranilne vloge obre-
stuje

nevezane po 5%
vezane po 7%

Denar za našo banko se lahko pošlje eni teh bank s pristavkom:

Na račun Zadružne banke, (On account of Zadružna Banka), Ljubljana, Jugoslavija

Zadružni banki pa je treba sporočiti, koliko in kam se je denar nakazal in kakšnemu namenu naj služi. Obračajte se v vseh bančnih in podobnih poslih na naš zadružni zavod.

Zapisnik pennsylvanske konference J. S. Z.

Devetnajsta konferenca klubov in društev Izobraževalne akcije JSZ. za zapadno Pennsylvanijo se je vršila 30. septembra 1928 na Sygan-u, Pa.

S. Victor Vodišek, tajnik Konference, otvori zborovanje ob 11. dopoldne. Pozdravi navzoče ter obžaluje, da udeležba z ozirom na bližajoče se predsedniške volitve ni številnejša.

Za predsednika nominirani, Zornik, Glažar, Kvartič. Poslednja dva odklonita, Anton Zornik izvoljen.

Za zapisnikarja izvoljen Vinko Peternel.

Zapisnik 18. konference sprejet kot čitan. — Tajnik Vodišek poroča o pripravi za popoldanski shod in pravi, da je v smislu sklepa prejšnje konference povabil s. Fr. Zajca, urednika Proletarca, da pride sem kot govornik. Odgovoril mu je, da je zelo zaposlen in če le mogoče, da se ga oprostijo. Tajnik je poročal tudi o drugih stvareh agitacijskega značaja ter odgovarjal na vprašanja, nakar je bilo poročilo sprejeto.

V konferenčni blagajni je \$15.05. Ker konferenčni organizator s. John Terčelj radi bolezni ni prišel na zborovanje, poroča v imenu nadzornega odbora s. L. Glažar, da so knjige v redu. Predlaga odboru zaupnico. Predlog soglasno sprejet.

Pod točko "poročila zastopnikov klubov in druš-

tev" so govorili: za Sygan, Uršič in Kavčič; Pittsburgh, Glažar; Canonsburg, Česnik in Vodišek; Brad-dock, Rednak; Lawrence, L. Britz; Aliquippa, B. Jerant; Herminie, Zornik; razen teh so poročali ter komentirali poročila tudi drugi udeleženci.

Vsi soglašajo, da je prošla stavka učinkovala porazno na premoganje, in da je stavka točasno izgubljena. Posledica tega je, da je po naselbinah nastalo mrtvilo, kar je bilo pričakovati. Vendar pa se v zadnjem času, vsled aktivnosti v predsedniški volilni kampanji, opaža več živahnosti vsaj v našem gibanju, če je že ni v splošnem.

Z ozirom na poročila nekaterih zastopnikov, ki so naglašali, da jim imejitelji dvoran računajo visoko najemnino za seje klubov, ali pa povzročajo še druge neprijetnosti, je bilo v razpravi naglaševano, da so naši sodruzi delovali za zgraditev dvoran z vsemi močmi, in delali so povsod in vselej nesebično pri vsaki napredni delavski akciji; smatrajo, da je neodpustno, ako tisti, ki odločujejo v zadevah oddajanja dvorane za seje, tem klubom povzročajo nepotrebne stroške. Nato je bil stavljen in podpisan predlog, da se spiše posebno resolucijo z apelom na prizadete, da odstopijo od take taktike. V resolucijski odbor so bili izvoljeni Vodišek, Glažar in Kvartič.

Po poročilih zastopnikov društev Izobraževalne akcije se sklene, da konferenca odobrava akcijo izvrševalnega odbora SNPJ., ki je poslal Andreja Kobala na predavateljsko turo, kajti s tem se mnogo pripomore, da se ustvari med našo mladino zanimanje za delavstvu koristne organizacije.

V razpravi o agitaciji za "Proletarca" govore Britz, Rednak, Kvartič in drugi. Sklenjeno, da se apelira na

Dr. Otis M. Walter Zdravnik in kirurg

4002 West 26th Street, Chicago, Ill.

Uradne ure:

Od 2. do 4. popoldne in od 6. do 7:30 zvečer.

TEL.: LAWDALE 4872.

OGDEN HIGHWAY GARAGE

Gasolinska postaja in zaloge avtomobilskih potrebščin. Popravljamo avtomobile. Se priporoča Slovencem.

John Thaler & Ciril Obed
lastnika.

4841 Ogden Ave., Cicero, Ill.

TEL.: Cicero, 2687.

Frank Mivšek COAL, COKE AND WOOD. GRAVEL.

Waukegan, Ill.

Phone 2726

SLOVENSKA PEKARNA

Slovencem in Hrvatom

v North Chicago-Waukegan, Ill.,

priporočamo moderno,
higijenično pekarno

"ROYAL BAKERY"

Gospodinje, vprašajte pri vašem trgovcu vedno in povsod za kruh iz naše pekarnice.

ANTON F. ŽAGAR,

lastnik

1724 So. Sheridan Rd.

Tel. 5524

North Chicago, Ill.

FENCL'S RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2609 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

TEL.: Crawford 1382

Pristna in okusna domača jedila.
Cene zmerne. Postrežba točna.

Pristopajte k
SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI.
Naročite si dnevnik
"PROSVETA".

List stane za celo leto \$5.00, pol leta pa \$2.50.
Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ice) je
treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILL.

zastopnike po naselbinah, da so pri svojem delu čim aktivnejši ter z naročniki v stalnih stikih. Obenem s. Kvartič apelira na navzoče, da postane naše delavstvo v tej kampanji živahnije.

L. Glažar sugestira, naj se bodoče konference, ako bodo združene s shodom, razglašajo tudi s pomočjo plakatov. Sklenjeno, da se bo priporočilo po možnosti upoštevalo.

V odboru Konference ostanejo prejšnji: Victor Vodišek, tajnik, organizator John Terčelj, in v nadzornem odboru Louis Glažar ter Louis Britz.

Sklenjeno, da se vrši prihodnje zborovanje na Braddocku. Predlagano, da naj bo čas zborovanja zadnjo nedeljo v novembru, ker bodo volitve že končane in se bo konferenca lahko pečala z drugimi problemi. Protipredlagano, da se vrši v nedeljo 28. oktobra, in to iz razloga, da se izkoristijo zadnji dnevi kampanje za soc. stranko kolikor največ mogoče. Protipredlog sprejet.

Resolucijski odbor je sestavil sledečo resolucijo:

Devetnajsta konferenca soc. klubov ter društev Izobraževalne akcije JSZ., z delokrogom v zapadni Pennsylvaniji, zborujoča 30. septembra na Syganu, Pa., je vzela v pretres težkoče klubov v posameznih naselbinah, ki jih imajo z zborovalnimi prostori, kajti glasom pritožb od strani zastopnikov računajo nekatere napredne organizacije, ki lastujejo svoje dvorane, klubom pretirano najemnino za seje, kar ta konferenca obsoja in smatra tako taktiko škodljivo napredku in nevredno naprednih elementov.

Mi upoštevamo dejstvo, da je treba dvorane vzdrževati in da morajo prinašati dohodke v svrhu da se

izplačajo, toda dogodili in dogajajo se slučajji, kjer so naši klubi vzlic temu da takih vzrokov ni, diskriminirajo, to je da se jim nalaga finančno breme ne da bi bila dvorana res v potrebi za take dohodke.

Dvorane so bile postavljene, da služijo potrebam naprednega delavstva v naših naselbinah, in v akcijah, da se jih zgradi, so bili člani naših klubov, ki so ob enem člani raznih naprednih društev, najaktivnejši.

Pravično in pošteno je, da se gre tem klubom na roke in da se jim nudi v dvoranah, ki so last organizacij, vse mogoče ugodnosti.

Klubi JSZ. delujejo na prosvetnem polju in se bore proti nazadnjaštvu ter za osvoboditev delavstva izpod kapitalističnega izkoriščanja. Kot taki so vredni podpore vsega delavstva v naselbinah v katerih delujejo in mi upamo, da so tega uverjenja tudi uprave dvoran, na katere apeliramo, da jim pomagajo kolikor mogoče.

Za resolucijski odbor, Victor Vodišek, Louis Glažar, John Kvartič.

Ker je dnevni red izčrpan, zaključil predsednik zborovanje s pozivom, da se udeležijo vsi shoda popoldne v domu druš. "Bratstvo" SNPJ. na Syganu, in da se udeležijo prihodnje konference.

Anton Zornik, predsednik; Victor Vodišek, tajnik; Vinko Peternel, zapisnikar.

SODRUGOM V CLEVELANDU.

Seje kluba št. 27 JSZ. se vrše vsak drugi petek ob 7:30 zvečer in vsako tretjo nedeljo ob 2:30 popoldne v klubovih prostorih v Slov. narod. domu. Sodrugi, prihajajte redno na seje in pridobivajte klubu novih članov, da bo mogel napraviti čim več na polju socialistične vzgoje in v borbi za naša prava.

MARTIN BARETINCIC

POGREBNI ZAVOD

324 BROAD STREET Tel. 1475 JOHNSTOWN, PA.

ANTOINETTE BEAUTY PARLOR

FRANCES A. TAUCHAR, lastnica

Edino slovensko podjetje te vrste v Chicagu.
Permanent waving, marcelling, finger and water waving etc.

Znižane cene za stalne kljentinje.

3525 W. 26th STREET, CHICAGO, ILL.

Tel.: Crawford 1031.

Tel.: Crawford 2893.

Dr. Andrew Furlan

edini slovenski
ZOBOZDRAVNIK
V CHICAGU

3341 West 26th Street.

Uradne ure: Od 9. do 12. dop., od 1. do 6. popoldne in od 7. do 9. zvečer. Ob sredah od 9. do 12. dop.

DR. JOHN J. ZAVERTNIK

ZDRAVNIK IN KIRURG

Urad, 3724 West 26th Street

Stan 2225 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.

Tel. na domu Crawford 8440, v uradu Crawford 2212-2213. Uradije od 2. do 4. pop., izvzemši torek in petek, in od 6. do 8. zvečer vsak dan.

ANTON ZORNIK

HERMINIE, PA.

Trgovina z mešanim blagom.

Peči in pralni stroji naša posebnost.

Tel. Irwin 2102—R 2.

VICTOR NAVINSHEK

331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA.

Trgovina raznih društvenih potrebščin kot regalij, prekoramnic, znakov, kap, uniform, itd.

Moja posebnost je izdelovanje lepih svilenih zastav, bodisi slovenskih, hrvatskih ali ameriških, po zelo zmernih cenah.

V zalogi imam veliko izbero raznih godbenih instrumentov vseh vrst. Velika zaloga finih COLUMBIA GRAFONOL od \$30 do \$250 in slovenskih ter hrvatskih rekordov.

Moje geslo je:

ZMERNE CENE IN TOČNA POSTREŽBA.

Pišite po moj veliki cenik.

Naročila pošiljam v vse kraje Združenih držav. Za obilna naročila se toplo priporočam.

PAŠKO ALUJEVIĆ NA PRIHODNJEM "LIRINEM" KONCERTU.

CHICAGO, ILL. — Na prihodnjem koncertu "Lira" v nedeljo 11. novembra bo gostoval baritonist Paško Alujević, ki nastopi v dveh solospevih: "Na morju" in "Gor čez jezero", v odlomkih "Marthe" pa bo pel v vlogi "Sir Tristana".

Koncert otvori mešan zbor "Lira" s pesmijo "Ti veselo poj". Gostoval bo pevski zbor "Slovan" in pa poljski zbor, katerega ste čuli že na dveh "Lirinih" koncertih. Program bo bogat in bo ljubiteljem petja gotovo ugajal. Vstopnice so v predprodaji po 50c in pri blagajni 75c. Po koncertu bo plesna zabava.

Anna Basha.

ZAHVALA.

Priredbe kluba št. 1 zahtevajo mnogo in različnih delavcev. Veliko dela izvrše člani, sodelujejo pa dostikrat tudi nečlani.

Pri vprizoritvi Seliškarjeve tragedije "Kamnom" v nedeljo 21. oktobra je bil klub deležen mnogo prijateljskega sodelovanja. Vsi so se potrudili, da je bila prireditelj v celoti izvršena dobro in s čimmanjšimi stroški. Aktivni člani in članice so pomagali pri raznih delih med programom in zvečer na veselici, dela pa je bilo pri toliki udeležbi mnogo.

Na odru je pomagal fotograf Math Arbanas, ki je poskrbel za potreben blisk pri eksploziji, Anton Svoboda je maskiral igralce, H. G. Perušek pa je pomagal pri kulisah, ker je bil oderski mojster (postavljalec kulis), katerega ima dvorana, odsoten in je nam dala v nadomestilo popolnoma neizkušeno moč. Temu je tudi pripisati, da v sceneriji in lučnih efektihi ni bilo vseskozi takega reda kakor smo ga bili navajeni v tej dvorani na prejšnjih predstavah. Peruškova pomoč je bila tukaj res potrebna. Dramski odsek se zahvaljuje vsem tem, nadalje Mrs. Katki Zupančičevi, L. Vitezu in P. Schmidtu, pevskega zboru "Sava", bratoma Fr. in Chas. Sotesku, ter sploh vsem, ki so na en ali drug način sodelovali. — *Dram. O.*

ŠUBELJ PRIDE DNE 4. NOVEMBRA V SPRINGFIELD.

SPRINGFIELD, ILL. — Ob priliki koncertne ture Antona Šublja smo tega gorenjskega slavčka povabili tudi v Springfield. Odzval se je in tako nastopi med nami v nedeljo 4. novembra ob 4. popoldne v Carpenters Hall na Sedmi in Adams cesti. Vzrok, da se vrši popoldne je, ker želimo, da bodo imeli priliko priti na koncert tudi iz okoliških naselbin. O Antonu Šublju smo že mnogo čitali. Želeli smo, da ga čujemo peti tudi mi, in želja je nam izpolnjena. V nedeljo 4. novembra ga bomo poslušali v omenjeni dvorani, v katero pridite točno, da ne zamudite nobene točke sporeda.

Vstopnina v predprodaji je samo 50c, pri vratih 75c. G. Šubelj je upošteval naše slabe delavske razmere ter je radevolje pristal na nizko vstopnino. Navadno je vstopnina na njegove koncerte od 75c do dolar in pol ter tudi več.

Po koncertu bomo imeli ples in prosto zabavo.
Jos. Ovca.

URADNA POTRDLILA NASELJENCEM O ZAKONITEM PRIHODU.

Kot se glasi najnovejši dodatek k imigracijskemu zakonu te dežele, imajo v bodoče žene in otroci, ki so pod 21. letom starosti, od priseljencev, ki še niso državljani, v bodoče prednost v kvoti.

Ameriški konzulati v Jugoslaviji zahtevajo, da mora priseljenec, ki želi dobiti za seboj svoje glasne te določbe, priložiti v prošnji za pripust tudi dokaz, da je prišel zakonito v deželo.

Dosedaj je bilo pri dobavljanju tega dokumenta mnogo potežkoč, ker ni bilo odrejenega sistema. Sedaj so te ovire odstranjene. Kdor koli ima ženo ali otroke in jih želi dobiti sem, naj takoj vpraša za dokument o svoji legalni naselitvi. Vse informacije o tem dobite, ako se obrnete na potniški oddelek Kaspar American State banke, 1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

SKRBI

naši vlagatelji radi svojih vlog pri nas nimajo, kajti to delo opravljamo mi že čez 45 let; mi skrbimo za njihovo varnost in dohodke.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave.,

Chicago, Ill.

